

THIÊN TÀI HOA

PHẦN I.- NGUYÊN TÁC

Sao Viêm phương chọn chốn giáng tinh thần
Trong muôn hoa lấy một ở hồng trần
Chợt bóng mái, chòm xim ta tìm gặp
Đầu giây leo bình dị đóa siêu quần

Đóa siêu quần ta gọi thiên tài hoa
Nếp tinh anh in năm cánh kỷ hà
Sắc đỏ tựa trời Nam phun ánh lửa
Hương không thơm vì ẩn tích Ngân hà

Tận Ngân hà huyền diệu chất thiên tài
Gió mây hồn cổ quốc tít non đài
Đóa hoa huyết người ta bừng thức giấc
Sao Viêm phương chói lợi mọc trên đài.

PHẦN II.- CHÚ GIẢI

A.- Giải Nghĩa Những Câu Chữ Khó

Thiên tài hoa : Đóa hoa thiên tài. Ở đây tác giả dùng để biểu dương một nhân vật có thiên tài, chưa gặp thời để ứng dụng cái chức năng thiên phú ấy.

Giáng tinh thần : Giáng " từ trên xuống, như vũ giáng là mưa xuống; giáng sinh là từ trên trời xuống đầu thai vào người trần gian mà sinh ra đời. Ở đây nói tinh anh các vì sao ở Viên phương đã chọn chốn mà giáng sinh vào một loài hoa.

Tinh thần :Linh hồn, tâm linh, gọi chung những phần thuộc về vô hình, phần sáng suốt thiêng liêng.

Hồng trần : Bụi hồng, nơi trần thế.

Bóng mái : Dưới bóng cây mái. Cây mái thuộc loài cây có thân dài như cây mây, cây song.

Chân sim : Dưới chân đồi sim. Sim là một loài cây mọc hoang trên đồi, có quả nhỏ mà sai, ăn có vị ngọt, theo ca dao: "Muốn ăn sim chín thì vào rừng xanh".

Bình dị : Bình thường và giản dị, thường thường dễ biết dễ thấy, dễ có, v.v...

Siêu quần : Cao vượt lên trên mọi người, mọi loài.

Tinh anh : Phần tinh hoa trong sáng tốt đẹp nhất trong mọi sự vật.

Ngân hà : Giải mây dài uốn khúc ta thường thấy trên vòm trời như hình con sông bạc, đó là hình sáng của nhiều sao họp lại. Theo khoa học ngày nay nói có nhiều ngân hà ở trên trời.

Huyền diệu : Huyền bí và khéo léo, nghĩa là có sức màu nhiệm.

Cổ quốc : Nước cũ, những người sống ở ngoài quê hương thường gọi nước mình là cổ quốc.

Non Đoài : Dãy núi ở về phía Tây, chờ mặt trời lặn khuất đằng sau núi đó. Cảm tình của con người đối với nơi đó là chỗ xa xôi tí mù hết đường trông ngóng.

B.- ĐẠI Ý TỔNG QUÁT

Đại ý bài này nói lên cái tư thế của một bậc siêu nhân có một thiên tài hùng vĩ. Khi thời cơ chưa đến thì con người ấy vẫn sống ẩn dật nơi thôn dã. Chỉ có con mắt tác giả mới biết được và đề xuất ra những đặc sắc của con người ấy và gọi lên bằng biểu tượng là "thiên tài hoa" và quyết đoán là đóa hoa ấy sẽ có một thời bùng nổ khiến cho người ta phải ngạc nhiên thấy ánh sao Viêm phương chói lọi soi sáng khắp muôn loài.

C.- Ý NGHĨA CHI TIẾT

Từ tinh anh của các vì tinh tú trong cỏi Viêm phương quy tụ thành một khối tinh thần, rồi chọn chốn mà giáng sinh vào một loài hoa. Loài hoa được chọn là một trong số muôn hồng ngàn tía ở cỏi hồng trần. Bằng con mắt tinh đời của tác giả chợt nhìn thấy ở ngay dưới bóng một khóm mái ở chân đồi sim và trên đầu một giây leo rất bình thường giản dị thế mà lại nở ra một đóa hoa có đặc tính siêu quần.

Vì tính cách siêu quần của nó nên ta gọi là "thiên tài hoa" do những đặc sắc :

Hoa có năm cánh chứa đựng nếp tinh anh của sao Viêm phương và hình khoa học kỳ hà.

Hoa có sắc đỏ rực rỡ như ánh lửa của trời Nam.

Hoa có cái đặc biệt là không thơm vì mùi vị thiên hương còn ẩn tích ở Ngân hà, thời gian này gọi là "hàm tiếu".

Khi mà chất thiên tài của hoa siêu quần còn giữ lại ở tận Ngân hà cũng là lúc gió mây đưa hồn cổ quốc về tí phía non Đoài khuất nẻo. Chờ đến một thời gian nào đó người ta sẽ bừng thức giấc mà nhìn ra thấy đóa hoa máu kia sáng rực như ánh sao Viêm phương đương tỏa sáng chói lọi ở trên đài. Lúc đó mọi người phải ngạc nhiên mà nhận ra đầy đủ cái ý nghĩa siêu quần của đóa hoa. Không những sắc đẹp huy hoàng mà còn có cả mùi hương huyền diệu tỏa ngát khắp trần gian.

D.- BÌNH LUẬN

Lấy hoa làm nhan đề bài thơ, mục đích là giới thiệu một bậc siêu nhân, cho nên tả hoa là tả người. Những tình tiết tả hoa, tức là những tình tiết của người. Người hoa tuy hai mà một, hoa với người tuy một mà hai. Khi tả cái

linh hồn của hoa, tức là nói cái tinh anh của các vị tinh tú suốt cõi trời Viêm chung đúc mà thác sinh ra. Đó là nói những tài năng trí tuệ bẩm sinh của một con người siêu nhân.

Đóa hoa siêu quần là một trong đám muôn hồng ngàn tía của loài hoa, lại không mọc lên từ vườn thượng uyển, hay bất cứ ở một huê viên nào nơi lầu son gác tía, mà lại mọc ngay dưới bóng mái chân sim và trên đầu một giây leo bình thường. Cũng như bậc siêu phàm lại không thác sinh vào những nơi đài các phong lưu mà lại sinh ngay nơi thôn nghèo xóm vắng, chốn đồng quê hoang dã. Cũng là nhờ có duyên may nào đó mà có con mắt phi thường ở trong đám tầm thường mà đề xuất ra. Vì thế mà đóa hoa được gọi là "thiên tài hoa", và được xác nhận dù mới chỉ là bề ngoài, như nếp tinh anh in trên năm cánh kỷ hà, như sắc đỏ ấy là ánh nắng lửa của trời Viêm hun đúc nên. Còn cái chất lượng của hoa sở dĩ không thơm vì còn được cất dấu ở thiên hà.

Đó là lúc chưa gặp thời. Ví như vị thiên thần giáng sinh xuống làng Gióng. Nào ai biết được khi bậc siêu nhân ấy, lúc chưa gặp thời hãy còn im hơi lặng tiếng. Người thời chỉ biết rằng: "Làng Phù Đổng có một người sinh ra chẳng nói chẳng cười trơ trơ". Bởi lúc đó cái thiên tài còn bị cất giữ ở một nơi huyền diệu để chờ một ngày ứng dụng. Cũng như nói: "Hoa không thơm còn ẩn tích Ngân hà". Để rồi chờ một ngày nào đó đóa hoa huyết kia, người ta bừng thức dậy mà nhìn rõ ràng ánh sao trời Nam chói lọi mọc trên đài. Cũng như lúc cậu bé lên ba làng Gióng đứng lên vươn vai lớn mạnh, quất ngựa nhổ tre mà dẹp giặc.

Tiếng nói tiếng cười của cậu bé từ đây vang lừng khắp cõi trời Viêm mà còn vang sâu vào đáy hồn của sử muôn đời bất diệt.

Văn tượng trưng, lấy hoa mà tả người, người với hoa như hình với bóng. Cho nên có những nét ly kỳ sâu sắc làm cho người đọc phải chú tâm suy nghĩ, có lúc phải ngạc nhiên thích thú.

26.- ĐƯỜNG VUA ĐÌNH

PHẦN I.- NGUYÊN TÁC

Đường vua Đình tre già măng lại mọc
Máu sống còn nòi Việt tiếp muôn xưa
Hồn Vạn Thắng tràn lan tờ gấm vóc
Mỗi cung còn ghi mãi nắng và mưa

Đường vua Đình người nay nhưng lối cũ
Nếp cựu hoài phần nộ mạch tân sinh
Thành Tràng An rập rình cơn khói lửa
Mỗi phong trào sắp sửa mỗi trùng dinh

Đường vua Đinh người rầy mà nếp trước
Hội thái bình mang mở cuộc rồng mây
Cờ bông lau rập rình đầy non nước
Ánh huy hoàng sóng rục khắp Đông Tây

Đường vua Đinh đã bước
Nghịệp vua Đinh còn đây
Hang lườn dốc sỏi mấy ghềnh mây
Giặc Tống quân Hầu nép móng vây

Sông Hoàng Long rạt rào sóng vỗ
Động Hoa Lư rầm rập bào bay
Phục lại ngàn năm giờ phút ấy
Đường vua Đinh cũ lại là đây.

PHẦN II.- CHÚ GIẢI

A.- Giải Nghĩa Những Câu Chữ Khó